

Fakta om udviklingen i Kriminalforsorgen

Dette notat samler forskellige fakta om udviklingen i Kriminalforsorgen.

Seneste nyt – september 2006 – er:

- Antallet af varetægtsfængslede i de danske arresthuse tegner i 2006 til at blive det højeste i de sidste 10 år.
- Strafmassen – det antal måneder domstolene dømmer – tegner i 2006 til at blive lige så højt som rekordåret 2005.
- Udnyttelsen i fængsler og arresthuse er fortsat høj. Belægningsen var frem til og med august 2006 mere end tre procentpoint højere end den politiske målsætning om 92 procent.
- Køen af mennesker, der venter på at afsone, er i 2006 blevet mindre. Det samme er ventetiden for at afsone straf i Kriminalforsorgen.
- Antallet af nedslidte fængselsfunktionærer er steget. Risikoen for nedslidning er nu fire gange så stor som på det øvrige arbejdsmarked.
- De uniformerede fængselsfunktionærers sygefravær er steget i 2006. Sygefraværet er ca. 60 procent højere end det øvrige arbejdsmarked.

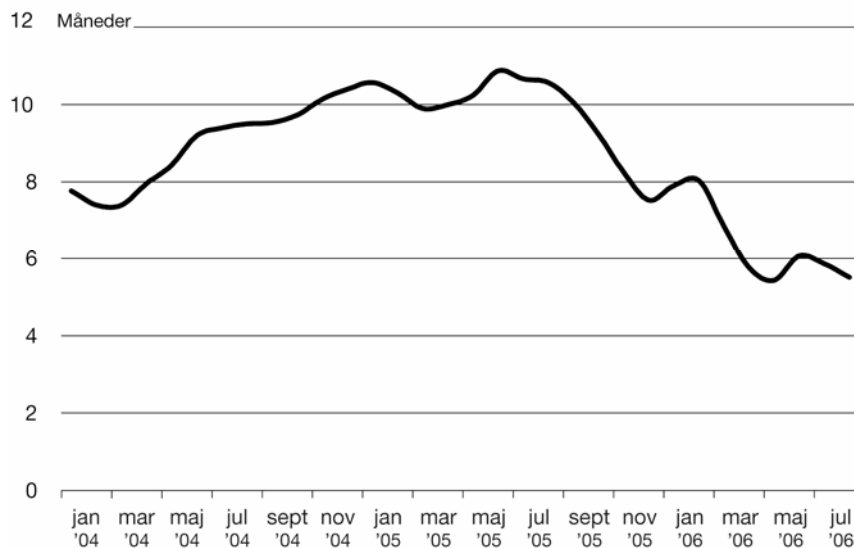
Dette notat bygger – med mindre andet er angivet – alene på informationer fra Direktoratet for Kriminalforsorgen. Oplysningerne er i vidt omfang indekseret startende i 1996.

Ventetid på at afsone er faldet

Ventetid: Den tid, dømte skal vente for at afsone deres domme, er faldet

Den gennemsnitlige tid, der ventes på at afsone en straf, er et udtryk for, hvor god balance der er mellem kapacitet og strafmasse.

Figur 1. Ventetid

Note: Der er anvendt rullende gennemsnit af tre måneder i figuren.

Fra starten af 2004 og frem til midten af 2005 skete der en stigning i den tid, dømte ventede på at afsone. Men fra og med anden halvdel af 2005 er udviklingen vendt. Denne udvikling er fortsat i 2006. I august 2006 var ventetiden på knap fem måneder.

Ventetiden på ca. fem måneder skal dog sammenlignes med, at den normale ventetid – den tid man normalt skal vente fra dom til indsættelse, hvis ikke fængslerne er overfyldte – ligger på cirka to og en halv måned.

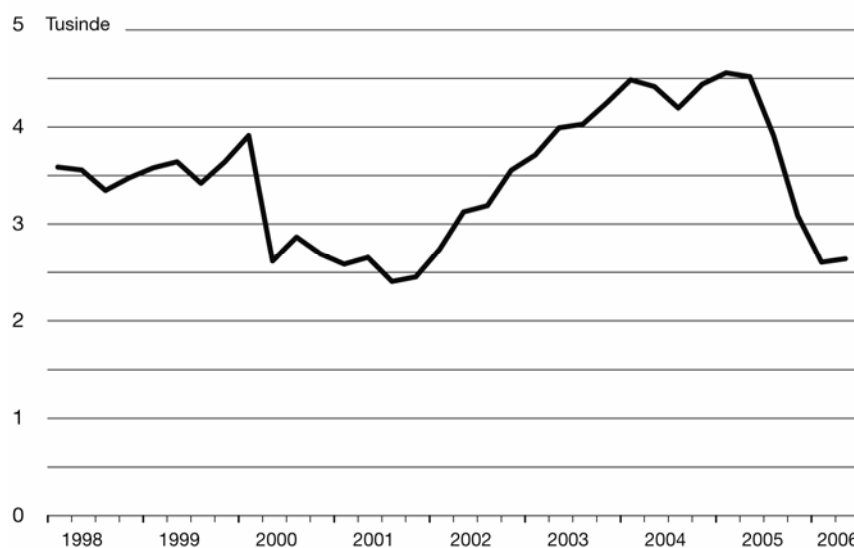
Venter på fængsel: Antallet, der venter på at afsone, er faldet i 2006

Færre venter på at afsone domme

Antallet, der venter på at afsone straf i Kriminalforsorgen, giver et indtryk af, hvor god en balance der er mellem Kriminalforsorgens kapacitet og strafmassen.

Antallet af ventere er faldet i 2006. Ventekøen var i andet kvartal 2006 på 2.609 personer. Til sammenligning var køen i andet kvartal 2005 på 4.488.

Figur 2. Dømte, der venter på indsættelse

Note: Statistikken for antallet af ventere er blevet lagt om ultimo 2004. Alle tal i denne figur er udregnet efter den nye metode.

Ifølge Direktoratet for Kriminalforsorgen er det normalt, at "ca. 2.600 dømte [venter] på indsættelse, blandt andet som følge af de almindelige regler, der gælder om tilsigelsesvarsel og adgangen til at søge om udsættelse med afsoning." (Nøgletal, december 2004, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Straffuldbyrddelseskontoret, Statistiksektionen).

Belæg: Lavere belægning, men fortsat høj udnyttelse af pladserne i fængslerne

Høj udnyttelse af fængselskapacitet

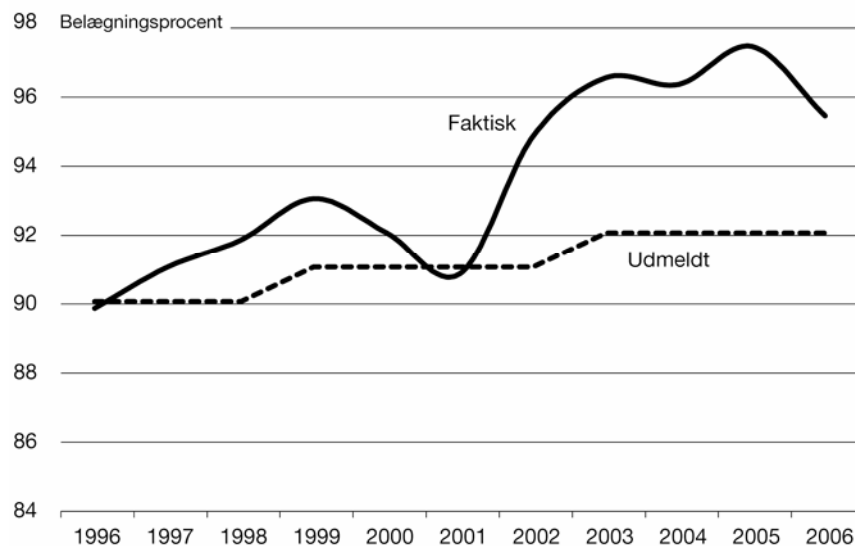
Belægget er et udtryk for, hvor mange af Kriminalforsorgens pladser der bliver udnyttet. Det udmeldte belæg er et udtryk for den besluttede udnyttelse af pladserne.

Den gennemsnitlige udnyttelsesprocent for fængsler og arresthuse var i perioden fra 1. januar til og med august 2006 på 95,2 procent. Dette er betydeligt over den besluttede udnyttelse på 92 procent.

Som det fremgår af figur 3, har det faktiske belæg siden 1996 – med 2001 som undtagelse – været højere end udmeldt.

Det ser dog ud til, at belægget bliver lavere i 2006 end i 2005. Belægget for hele 2005 var på 97,4 procent.

Figur 3. Så fyldte er fængslerne

Note: Belægningsprocenten for 2006 er opgjort for perioden 1. januar – 31. august 2006.

Belæg: Målet om et gennemsnitligt belæg på 92 procent i 2006 næppe opnåelig

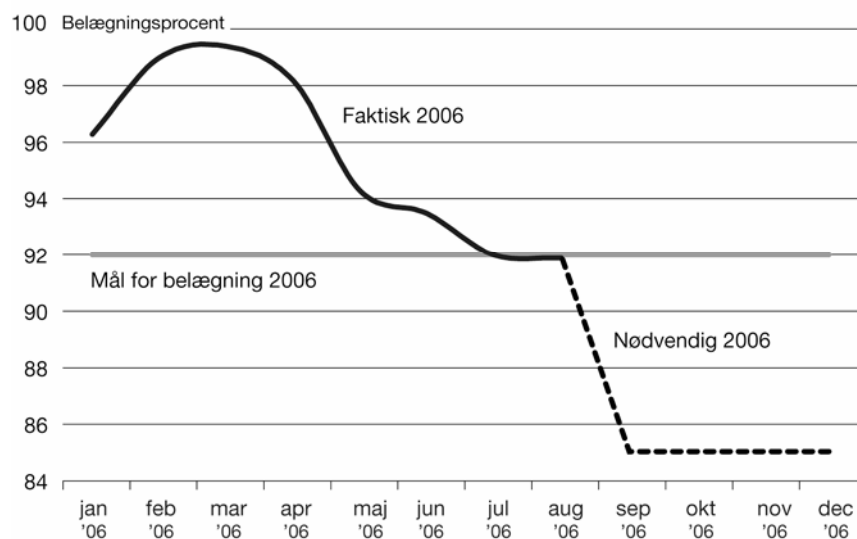
Mål for belæg opfyldes ikke i år

Målsætningen for 2006 er en gennemsnitlig belægningsprocent på 92 procent. I både 2002, 2003, 2004 og 2005 har belægget ligget over denne målsætning. Det ser ud til, at 2006 bliver endnu et år i rækken.

Belægningen ligger i årets første otte måneder i 2006 på 95,2 procent. Dette betyder, at belægningen skal helt ned på 85,3 procent i årets resterende fire måneder, hvis målsætningen om en gennemsnitlig belægning på 92 procent for hele 2006 skal nås.

Så langt har belægget ikke været nede i de sidste 25 år.

Figur 4. Så meget skal belægningen falde

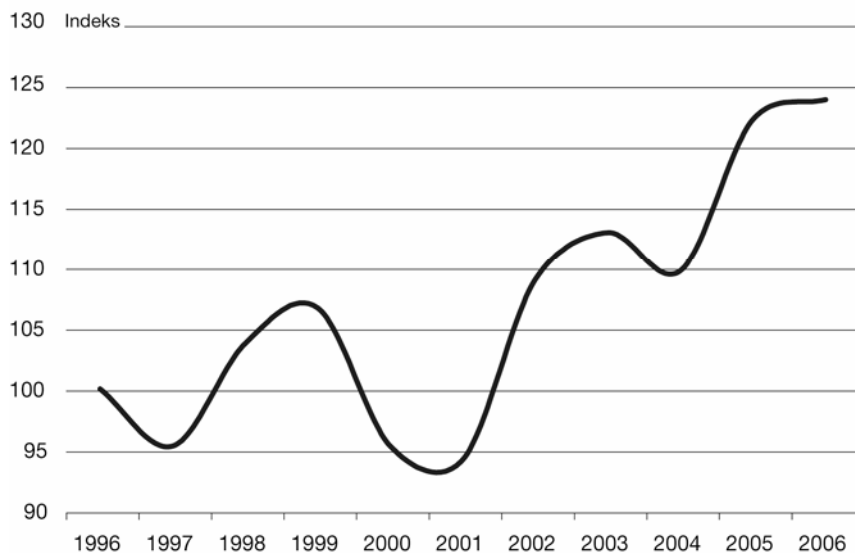
Note: Den faktiske belægningsprocent for årets første otte måneder samt den nødvendige for årets sidste fire måneder.

**Strafmasse:
Rekordniveauet
fortsætter**

Strafmasse fortsat i rekord

Den anmeldte strafmasse er et udtryk for, hvor mange måneders dom, domstolene har dømt, og giver dermed en strømpil for, hvilket pres der kommer på systemet.

Figur 5. Strafmassemåneder (index 1996 = 100)

Note: 1996 = 53.297 måneder. Tallene for hele 2006 er estimeret af Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Direktoratet for Kriminalforsorgen forventer efter årets først ni måneder, at strafmassen vil ende på ca. 65.000 måneder i 2006, samme niveau som i 2005.

De seneste tal tyder således på, at rekordniveauet fra sidste år fortsætter i år. Set i forhold til 1996 er dette en stigning på 24 procent.

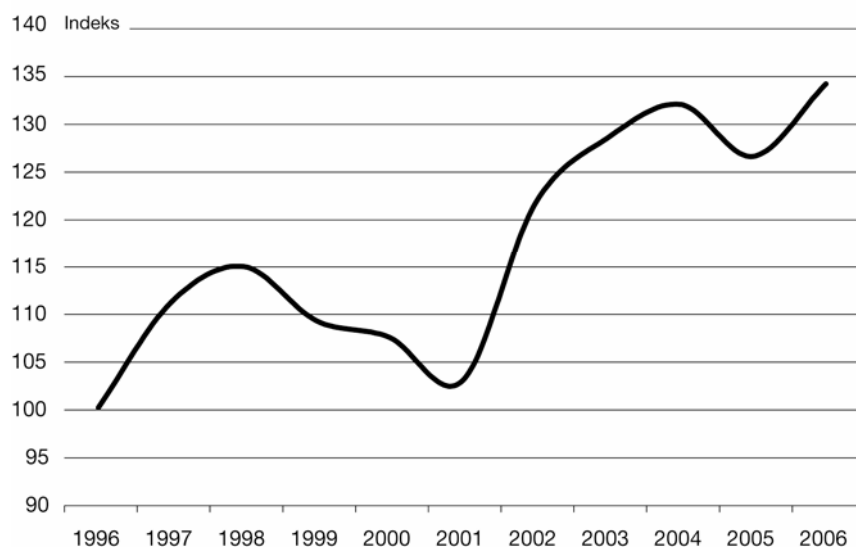
Holder Direktoratet for Kriminalforsorgens forudsigelse stik, vil der blive dømt ca. 5.400 års straf for hele året. Til sammenligning blev der dømt ca. 4.500 års straf i 1996.

**Arrestanter:
Rekord højt antal
arrestanter**

Antal varetægtsfængslede i ny rekord

Antal arrestanter er et udtryk for, hvor mange der gennemsnitligt er varetægtsfængslet og afventer en dom. Jo flere arrestanter, desto større pres på arresthusene og jo større pres på fængslerne efterfølgende.

Figur 6. Udvikling i antal arrestanter (index 1996 = 100)

Note: 1996 = 826 arrestanter i gennemsnit. 2006 er opgjort for perioden 1. januar til 31. august 2006 og vægtet i forhold til samme periode 2005.

I gennemsnit har der siddet 1.095 arrestanter i de danske arresthuse i de første otte måneder af 2006. Dette er 6 procent flere end i samme periode i 2005.

For hele 2006 forventes det gennemsnitlige antal varetægtsfængslede at blive ca. 1.100. Dette er det højeste antal i de sidste 10 år og 34 procent højere end i 1996.

Flere nedslidte fængselsfunktionærer

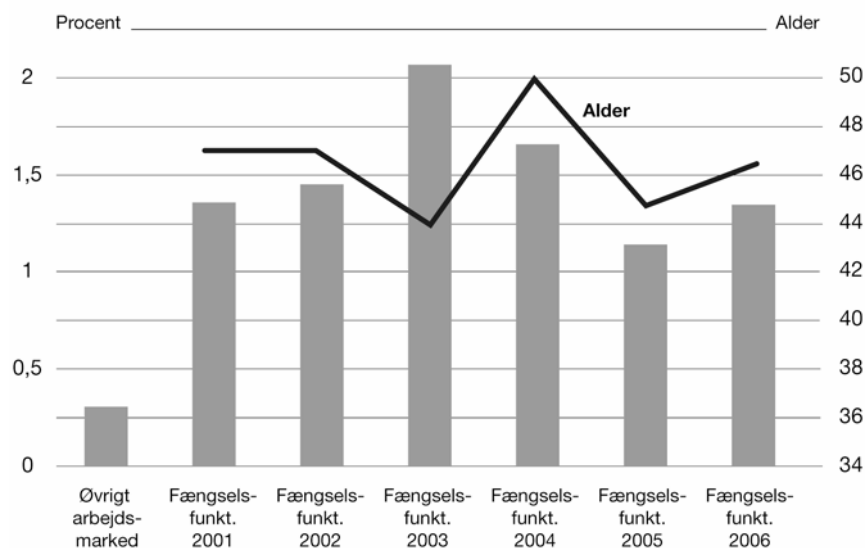
Nedslidning: Antallet af nedslidte fængselsfunktionærer er steget i 2006. Fængselsfunktionærer har fire gange så stor risiko for at blive slidt ned

Der er sket en stigning i antallet af nedslidte fængselsfunktionærer, der må forlade tjenesten i utide på grund af helbredet. På baggrund af årets første otte måneder må ca. 1,4 procent af alle fængselsfunktionærer forlade tjenesten før tiden. For hele 2005 var dette tal 1,1 procent.

Det understreger, at funktionærerne befinder sig i en højrisikogruppe for nedslidning. Risikoen for nedslidning er fire gange så stor som på det øvrige arbejdsmarked.

Samtidig er fængselsfunktionærerne meget unge, når de må forlade tjenesten i utide på grund af nedslidning: Gennemsnitsalderen er på kun 46 år i de første otte måneder af 2006.

Figur 7. Årets helbredsbedingede afskedigelser: Andel og alder

Kilde: Indberetninger af helbredsbedingede afskedigelser samt Dansk Arbejdsgiverforenings Arbejdsmarkedsrapport 2001 (s. 78-79).

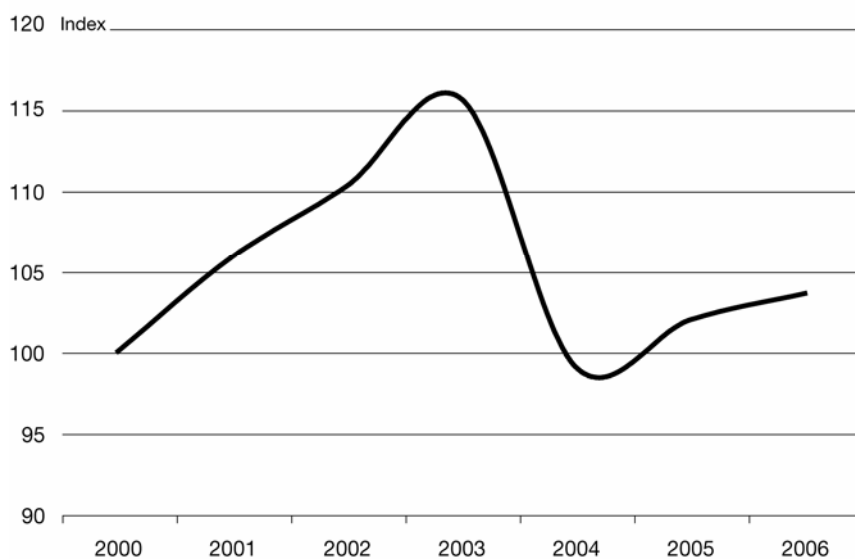
**Sygdom:
Sygefravær langt
højere end det
øvrige
arbejdsmarked**

Personalets sygefravær stiger igen

De uniformerede fængselsfunktionærers sygefravær er steget – igen. Niveaueet for de første otte måneder af 2006 ligger i gennemsnit på 20,3 dage pr. medarbejder. I den tilsvarende periode i 2005 var antallet 20,0 dage.

Det nuværende sygefravær er dog lavere end i 2003, hvor sygefraværet var oppe på 23,7 dage i gennemsnit pr. medarbejder.

Figur 8. Sygdomsudvikling for fængselsfunktionærer (index 2000 = 100)

Note: 2006-tal dækker til og med august 2006. Tallene for 2006 er vægтет i forhold til samme periode 2005.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har omregnet sygefraværet til et procenttal, som kan sammenlignes med DA's fraværsstatistik. Ifølge direktoratet udgør sygefraværet for de uniformerede fængselsfunktionærer 6,5 procent. Til sammenligning var sygefraværet på DA-området 4,1 procent ifølge DA's fraværsstatistik 2005. Dette tal gælder både mandlige og kvindelige funktionærer og arbejdere. Det vil sige, at sygefraværet for fængselsfunktionærer er ca. 60 procent højere end sygefraværet for ansatte på det øvrige arbejdsmarked.

Sammenlignes udelukkende med mandlige funktionærer på det øvrige arbejdsmarked er forskellen endnu større. Ifølge DA's fraværsstatistik var sygefraværet for mandlige funktionærer kun 1,8 procent i 2005 i gennemsnit. Fængselsfunktionærer – hvoraf 7 ud af 10 er mænd – har altså i gennemsnit over tre gange højere sygefravær end mandlige funktionærer på det øvrige arbejdsmarked.